

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

تعداد و نوع واحد: 1/5 واحد نظری 0/5 واحد عملی
رشته تحصیلی: فیزیوتراپی مقطع تحصیلی

کد درس: 11169709

نام درس: تشریح سطحی

واحد پیشنیاز: تشریح اندامها بالایی و پایینی (06 و 07) تشریح سروگردن و تنه (05)

دانشجویان: کارشناسی

مدت زمان ارائه درس: 43 ساعت

محل برگزاری: کلاس درس یا online

نام مدرس: دکتر سکینه گلجاریان

هدف کلی درس: فراگیری روشهای پیدا کردن قسمتهای مختلف سطحی و عمقی بدن از روی پوست

اهداف جزئی و رفتاری: دانستن روشهای مختلف پیدا کردن اجزای بدن از روی پوست
توانایی درک تنش پایه و تنش فعال عضلات که در معاینه بکار می رود.

توانمندیهای مورد انتظار پایان دوره:

الف) شناختی:

- تکنیکهای لمس استخوان، عضله، تاندون از روی پوست را بداند.
- با روشهای پیدا کردن لندمارکهای استخوانی در کل بدن آشنا باشد
- مسیر استخوانهای مختلف در کل بدن را بداند.
- با روشهای پیدا کردن عضلات در کل بدن آشنا باشد
- مسیر عضلات مختلف در کل بدن از ابتدا تا انتهای آنها را بداند.
- مسیر اعصاب محیطی و شریانها و وریدها را بداند.
- حدود و موقعیت احشای داخل سینه و شکم را بداند.

ب) روانی حرکتی:

- دانشجو به نحوه یافتن لندمارک ها، ارگانها، عضلات، عروق و اعصاب توجه کرده آنها را پیدا کند.
- درک درست عملی از تنش پایه و فعال عضله داشته باشد.
- همه لندمارکها و مسیرها را بر روی هم گروهی خود با استفاده از رنگ قابل شستشو و غیر مضر در کلاس عملی ترسیم کند.
- تکالیف مربوط به درس را انجام دهد.
- مطالب تعیین شده را مکتوب نموده و در کلاس ارائه دهد.

ج) نگرشی:

- دانشجو به مباحث مطرح شده در کلاس توجه کند.
- دانشجو در بحث گروهی مشارکت فعال داشته باشد.
- دانشجو تسلط بر علم و مهارت یافتن اجزای مختلف بدن از روی پوست را ارزشمند بداند.
- دانشجو ایده های کاربردی و نو برای انواع تکنیکها و یافتن سریعتر و بهتر موارد مختلف از روی پوست ارائه دهد.

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه	طبقه هر حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
1	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس معرفی طرح درس و بارم بندی نمرات و نحوه ارزیابی و رفرنس های درس	عاطفی		1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی-بی- 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلیمهای آموزشی	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت بورد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	90	پی-شخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	کوئیز در جلسه بعد و آزمون پای-ان ترم	1	1
	شروع درس : چگونگی یافتن لندمارکهای استخوانی اندام فوقانی	شناختی	comprehension							
	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم لندمارکها روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد ارائه و جمع بندی مطالب	روانی- حرکتی	Guided response							
2	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز اول ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش دادن تحقیق اول	عاطفی		1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی-بی- 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلیمهای آموزشی	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت بورد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	90	پی-شخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	کوئیز در جلسه بعد و آزمون پای-ان ترم	1	1
	چگونگی یافتن عضلات شانه و بازو کوئیز اول انتهای جلسه	شناختی	comprehension							
	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	روانی- حرکتی	Guided response							
3	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز دوم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	عاطفی		1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی-بی- 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلیمهای آموزشی	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت بورد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	90	پی-شخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	کوئیز در جلسه بعد و آزمون پای-ان ترم	1	1
	چگونگی یافتن عضلات ساعد و دست کوئیز دوم انتهای جلسه	شناختی	comprehension							
	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد	روانی- حرکتی	Guided response							
						60		آزمون عملی پای-ان ترم	1	1

								جمع بندی مطالب	
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز سوم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	4
								چگونگی یافتن شریان و ورید و اعصاب اندام فوقانی کوئیز سوم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز چهارم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	5
								چگونگی یافتن لندمارکهای استخوانی اندام تحتانی کوئیز چهارم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز پنجم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش دادن تحقیق دوم	6
								چگونگی یافتن عضلات لگن و ران کوئیز پنجم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این	90	.Google meet .focusky .prezi	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی.	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز ششم ابتدای جلسه	7

			جلسه		powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور / تخت و مداد ترسیم	3- طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4- آموزش فاصله دار 5- گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6- فیلمهای آموزشی			رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	
							comprehension	شناختی	چگونگی یافتن عضلات ساق و پا کوئیز ششم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60			Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
			پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور / تخت و مداد ترسیم	1- سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2- بکار بردن مثالهای بالینی. 3- طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4- آموزش فاصله دار 5- گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6- فیلمهای آموزشی		عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز هفتم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	8
							comprehension	شناختی	چگونگی یافتن شریان و ورید و اعصاب اندام تحتانی کوئیز هفتم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60			Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
			پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور / تخت و مداد ترسیم	1- سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2- بکار بردن مثالهای بالینی. 3- طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4- آموزش فاصله دار 5- گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6- فیلمهای آموزشی		عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز هشتم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	9
							comprehension	شناختی	چگونگی یافتن لندهمارکهای استخوانی تنه کوئیز هشتم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60			Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
			پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور / تخت و مداد ترسیم	1- سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2- بکار بردن مثالهای بالینی. 3- طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4- آموزش فاصله دار 5- گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6- فیلمهای آموزشی		عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز نهم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	10
							comprehension	شناختی	چگونگی یافتن عضلات تنه کوئیز نهم انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60			Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد	

									جمع بندی مطالب	
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوییز دهم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	11	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			شناختی	چگونگی یافتن احشاء داخلی کوییز دهم انتهای جلسه		
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب		
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوییز یازدهم ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	12	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			شناختی	چگونگی یافتن شریان و ورید و اعصاب تنه کوییز یازدهم انتهای جلسه		
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب		
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوییز 12 ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	13	
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			شناختی	چگونگی یافتن لندهمارکهای استخوانی سرگردن کوییز 12 انتهای جلسه		
1	1	آزمون عملی پای‌ان ترم		60			روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب		
1	1	کوییز در جلسه بعد و آزمون پای‌ان ترم	پی‌سخوانی جلسه بعد و مرور این جلسه	90	.Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالی‌نی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان.	عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوییز 13 ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	14	

					پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم	4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	comprehension	شناختی	چگونگی یافتن عضلات سر و گردن کوئیز 13 انتهای جلسه	
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60			Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
1	1	آزمون پایان ترم	مرور این جلسه	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو	1-سخنرانی کوتاه مدت با استفاده از اسلاید 2-بکار بردن مثالهای بالینی. 3-طرح سوال و بارش افکار دانشجویان. 4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی		عاطفی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسه قبل برگزاری کوئیز 14 ابتدای جلسه رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	15
1	1	آزمون عملی پایان ترم		60	پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم		Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم عضلات روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
-	-	کوئیز در جلسه بعد و آزمون پایان ترم	مرور جلسات	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو	4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	comprehension	شناختی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسات قبل رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	16
-	-	آزمون عملی پایان ترم		60	پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم		Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم موارد روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	
-	-	کوئیز در جلسه بعد و آزمون پایان ترم	مرور جلسات	90	Google meet .focusky .prezi .powerpoint وایت برد و ویدئو	4-آموزش فاصله دار 5-گروه بندی و طرح مباحث در هر گروه 6-فیلمهای آموزشی	comprehension	شناختی	شروع جلسه، جلب توجه فراگیران به کلاس و خلاصه ای از جلسات قبل رفع اشکال دانشجویان در مورد مطالب جلسه پیش	17
-	-	آزمون عملی پایان ترم		60	پروژکتور/ تخت و مداد ترسیم		Guided response	روانی- حرکتی	تشکیل گروههای دو نفره و ترسیم موارد روی هم گروهیها با نظارت و تایید استاد جمع بندی مطالب	

15 نمره کوئیز و پایان ترم تبدیل با 5 نمره مشارکت کلاسی و نظم و ترتیب و .. جمع و بیست نمره حاصل تبدیل به 10 نمره می شوند.

15 نمره عملی پایان ترم با 5 نمره مشارکت کلاسی جمع و بیست نمره حاصل تبدیل به 10 نمره می شوند.

تعداد جلسات: 17 جلسه 2/5 ساعته: 1/5 ساعت نظری 1 ساعت عملی

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

- بدون تأخیر در کلاس حاضر شود و پیش از پایان کلاس در رفتن تعجیل ننماید.
- رفتار دانشجو با استاد و همکلاسی ها محترمانه باشد.
- با ظاهر و پوششی آراسته و در شأن دانشجو (بدون آرایش و زیورآلات و یا مدل موی نامناسب) باشد.
- در مباحث مطرح شده توسط استاد مشارکت فعال داشته باشد.
- تکالیف را بموقع و با کیفیت مناسب انجام دهد.
- موارد آموخته شده را در کلاس عملی بر روی همگروهی هایش ترسیم کند.
- منابع جدید را مطالعه کند.

منابع:

1. گودرزی ک، آناتومی سطحی و رادیولوژیکی
2. فخاری ز، اوتادی خ. تشریح سطحی بدن انسان، موسسه پگاه
3. Reichert B, Stenzelmueller W. Palpation Techniques: Surface Anatomy for Physical Therapists. 3rd, scientific, 2010
4. Field D, Hutchinson O. Field's Anatomy, Palpation and Surface Markings. 5th Ed: Churchill Livingstone, 2013.